

РАЖДАТ СЕ В ГОРАТА, ЖИВЕЯТ В ГОРАТА И УМИРАТ В ГОРАТА

Ани
Кристи

Снимки Николай Илиев

Казвам се Митко Трифонов Крумов, родом сме от село Градец - област Бургаска. Занимаваме се с дърводобив откак се помним. Това е занаят на нашите бащи и майки. В нашето село няма работа и се скитаме по балканите, а тези, които остават, обират къщите ни, за да оцелеят.

За нас животът е един и същи откакто ни е залюляла люлката, та до края на дните ни.

Имам три дъщери и два сина. От десетгодишни децата ни работят за парчето хляб, само с труд си изкарваме прехраната.

- Имаше един добър човек - заразказва Митко - ама го изхвърлиха. Панайотов се казваше, горският на тази околия. Въпреки това помага на хората - сърцат човек. Ние живеем на 3 км от село Гайтанево. Когато падне снегът, ще си търсим квартири, ама гали ще ни дават, Господ знае. Тука в Балкана се чувстваме добре. Ние сме природни хора, родени сме в гората, обичаме гората като наша майка. Правим си къщички от рогози и платница - колиби му

казваме. Виждаш ли ей там? - и ми сочи с пръст. - Тази кобила и това конче са наши - и каруца си имаме. Там до оная колиба и кокошки си гледаме, да носят на децата яйца. Намира се и някоя черга да се завием. Гледай тука има всичко!

Върху сковани дъски, превърнати в рафтче, блестяха алуминиеви съдове.

- И манджи варим на огън, че е по-сладко! Вода си носим отдалече, такава ни е орусията! Недей да плачеш, така ни е писано. Само дето няма ток, та не чуваме новини. Игват коли да товарят дърва, ама никои не ни пита - имате ли хляб, вода... А ти недей да плачеш! - успокоява ме просълзеният старец. - Виж там до оная колиба оная старица вади питката от пепелта, искаш ли да я опитаеш?

Приседна старият човек на земята и отново заразказва:

- Имаме малки деца, малки са, ама ходят за гъби, събират ябълки, круши, гренки - всичко, каквото рогди природата - сушим ги за зимата. Събираме билки и варим на децата, че лекарствата са скъпи. Абе, да ти кажа, откак няма пари, забравихме и въшките - споделя Митко Крумов.

На свой ред го питам:

- Вашите деца познават ли вкуса на шоколада?

Жена му отговаря вместо него:

- Те шоколад виждат ли, те даже бонбонче не виждат, какво ще стане с тези деца - не се знае. Ама нали знаеш, - разпалва се старата ромка - всеки иска да създаде поколение. Животът ни е много труден. Ако не работим, няма хляб, няма нищо. Знаеш ли, снаха ми Лиляна Донкова скоро рогди бебе, второ, че с едно дете

бива ли! Намериха се добри хора, оставихме го в голямата академия да направи килограми, че да си го вземем в гората.

- Надявате ли се на пенсия?

- Няма такава песен, че до, докато сме живи ще работим и ще помагаме на децата както можем. Нали знаеш - кой за каквото учил, това работи, а ние знаем да броим парите, като ходим в магазина.

- Някога всички живеехте закуп, продължавате ли да живеете заедно?

- А, сега времената са други, всеки гледа за своята фамилия, само дето аз като най-стара, като майка, държа парите.

Всеки си дърпа чергата. Колкото и да работим - все не достига! Днеска всеки гледа да изкара за децата си, че хляб искат и кажиречи голи и боси ходят.

Въпреки тежката участ и трудните условия, в които са поставени, тези хора са щастливи.

- Случва се да пийнем понякога бира, мъжете ни да се отпуснат. Щастие то за нас е да обичаш хората и природата.

По някакъв чудат начин все повече ми ставаше ясно, че те са по-близко до истината, че те са неразривно свързани с всичко наоколо и че принадлежат на земята, както и тя на тях. Децата им са бели и червени, усмихнати, красиви - като самогиви са, Господи боже! Тук, в Балкана, е толкова красиво. Есента е обагрила всяко клонче, всяко цвѐте, всеки стрък и слънцето погалва върховете - и тих вятрец разнася своята песен и приказното е, че чувствам тук, сред тази нищета - и величие!

- Харесва ти природата, нали? - ми казва старата ромка, доловила моето удивление. - Хубава е есента, а колко е красива пролетта, когато се раззелене! Лятото да дойдеш тук - хич няма да се сетиш за града!